

**Μαρία Πρεδάρη
Δέσποινα Μυλωνάκη**

ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ !!!

Ο αποικισμός των Ελλήνων στην Μ.Ασία ήταν μια απο τις συνέπειες των μεγάλων μαζικών μετακινήσεων που έγιναν στα τέλη του 12^{ου} αιώνα μέσα στον ελλαδικό χώρο. Διάφορα ηπειρωτικά φύλα της Βορειοδυτικής Ελλάδας όπως οι Δωριείς, κατευθύνθηκαν κυρίως προς την Πελοπόννησο και εγκαταστάθηκαν εκεί διώχνοντας τα πλέον εξασθενημένα μυκηναϊκά φύλα που δεν μπορούσαν να αντιτάξουν αποτελεσματική αντίδραση. Παρόλα αυτά άλλα τμήματα του νοτίου ελληνικού χώρου (όπως η Αττική) παρέμειναν στα χέρια των παλιών τους κατοίκων

ΑΙΤΙΑ:

Η μεγάλη πίεση των νέων φύλων που μετακινήθηκαν στην Ν.Ελλάδα και γενικά η στενότητα του χώρου, η κλειστή γεωργοκτηνοτροφική οικονομία που επικράτησε και δεν άφηνε περιθώρια για ανάπτυξη, είχαν ως αποτέλεσμα τον Α αποικισμό των Ελλήνων. Η περιοχή της Μικράς Ασίας που δεν κατοικούνταν πια απο κάποιο κράτος ήταν πλέον έδαφος κατάλληλο για μετανάστευση. Η μετακίνηση έγινε σε διαδοχικά κύματα και κατά φυλετικές ομάδες. Οι μεγάλες ομάδες που μετακινήθηκαν ήταν οι ακόλουθες:

1. Οι Αιολείς ήταν αυτοί που ξεκίνησαν απο την περιοχή της Θεσσαλίας και αποίκησαν κυρίως στα βόρεια παράλια της Μικρας Ασίας. Για αυτό το λόγο η περιοχή αυτη ονομάστηκε Αιολίδα.
2. Οι Ίωνες που προέρχονται από το ανατολικό τμήμα της Στερεάς Ελλάδας και τη Κόρινθο ,εγκαταστάθηκαν στο κεντρικό τμήμα των μικρασιατικών παραλίων καθώς και στα νησιά Χίο και Σάμο. Η περιοχή αυτή ονομάστηκε Ιωνία αλλά με τον όρο αυτό εννοούσαν την ευρύτερη περιοχή της Μικράς Ασίας.
3. Οι Δωριείς ακολούθησαν το γενικο μεταναστευτικό ρεύμα , αποίκησαν στα νησιά του νότιου Αιγαίου, την Κρήτη και στα νότια παράλια της περιοχής.

Στις νέες τους πατρίδες τα ελληνικά φύλα διατήρησαν τη φυλετική τους ενότητα και δεν έχασαν την επικοινωνία με τις μητροπόλεις τους και την

κυρίως Ελλάδα.Οι πρώτοι Έλληνες ασχολήθηκαν με την καλλιέργεια της εύφορης γης,δηλαδή οι αποικίες είχαν γεωργικό χαρακτήρα,εξαιτίας όμως της ευνοούμενης θέσης τους αργότερα εξελίχθηκαν σε σημαντικά εμπορικά κέντρα.

Η επαφή των Ιώνων με τους ανεπτυγμένους λαούς, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πολιτισμική ανάπτυξη της Μικράς Ασίας.Ένα δείγμα της ανάπτυξης των Ιώνων είναι η δημιουργία του ελληνικού αλφαβήτου.Οι μετανάστες που έφυγαν από την κυρίως Ελλάδα για να αποικήσουν στις μικρασιατικές ακτές πήραν μαζί τους τις παραδόσεις και τους θρύλους για παλαιότερα κατορθώματα ηρώων, όπως των ηρώων του τρωικού πολέμου.

Τα αρχιτεκτονικά μνημεία και οι ναοί που χτίστηκαν εκείνη την εποχή στις περιοχές που είχαν αποικηθεί ήταν μεγάλων διαστάσεων και αποτελούσαν αντικείμενα μελέτης όπως ο πρώτος ναός της Ήρας στη Σάμο.

Ο ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ!!!

Οι Έλληνες έζησαν στη περιοχή αυτή για πολλά χρόνια και ο γεωγραφικός αυτός χώρος δέχτηκε μεγάλη επιρροή από αυτούς.Οι Έλληνες ήταν χριστιανοί και το κήρυγμα του Χριστιανισμού άνθισε σε αυτές τις περιοχές, καθώς εδώ είδαν το φώς τα έργα μεγάλων Πατέρων τις εκκλησίας.

Στην ζωή των Ελλήνων έπαιξαν πολύ μεγάλο ρόλο οι Τούρκοι όπου η διείσδυσή τους στα μικρασιατικά εδάφη άρχισε τον 11^ο αιώνα και τελείωσε τον 15^ο αιώνα.Οι βίαιοι εξισλαμισμοί , το παιδομάζωμα και η φυγή μέρους του πληθυσμού προς την Κωνσταντινούπολη, είχαν ως αποτέλεσμα τη δραματική μείωση του ελληνικού στοιχείου και την παγίωση της τουρκικής κυριαρχίας.Εν τούτοις, ύστερα απο τις δοκιμασίες των πρώτων αιώνων της κατάκτησης,άρχισαν να διαμορφώνονται συνθήκες που οδήγησαν βαθμιαία στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη του μικρασιατικού Ελληνισμού.

Η Σμύρνη υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα παιδευτικά και γενικότερα εθνικά κέντρα του 18^{ου} αιώνα.Αλλα σημαντικά κέντρα ήταν οι Κυδωνίες, η Πέργαμος ,η Φωκαία και η Εφεσος.Το 1707 ιδρύθηκε στη Σμύρνη το πρώτο συστηματικό ελληνικό σχολείο και το 1764 λειτούργησε το δεύτερο τυπογραφείο στον τουρκοκρατούμενο ελληνικό χώρο.

Έντονη υπήρξε η παρουσία των Ελλήνων και στις Κυδωνίες που στις αρχές του 19^{ου} αιώνα έφτασαν στις 30.000.Στη σχολή των Κυδωνίων το 1817 φοιτούσαν 300 μαθητές και ανάμεσά τους ήταν αρκετοί από χώρες της δυτικής Ευρώπης.Συνολικά στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα λειτουργούσαν στις μικρασιατικές πόλεις και κομοπόλεις 2.300 ελληνικά σχολεία με 200.000 μαθητές και 5.000 δασκάλους,όπως επίσης 2.200 εκκλησίες με 3.000 ιερείς.Οι μικρασιατικές μητροπόλεις και τα σχολεία συντήρησαν το εθνικό φρόνημα και από τη Μικρά Ασία προήλθαν μεγάλες μορφές λογίων, κληρικών και επιστημόνων.

Ο ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ!!!

ΑΙΤΙΑ:

1. Η μεγάλη ιδέα ,για την οποία πρώτος μιλά ο Ιωάννης Κωλέττης το 1844.Για τους Έλληνες σήμαινε η απελευθέρωση των περιοχών που βρίσκονταν υπό την Οθωμανική αυτοκρατορία αλλά υπερείχε το ελληνικό στοιχείο.
2. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των Ελλήνων και των Τούρκων.

Το Μάιο του 1919,ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου της Ειρήνης, που το αποτελούσαν οι αντιπρόσωποι της Αγγλίας ,της Γαλλίας και των Ηνωμένων πολιτειών,τμήμα του ελληνικού στρατού αποβιβάστηκε στη Σμύρνη για να προστατεύσει τους χριστιανικούς πληθυσμούς της περιοχής ως την υπογραφή της τελικής συνθήκης ειρήνης με την Τουρκία.

Η απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη και οι βλέψεις των άλλων συμμάχων στα μικρασιατικά εδάφη προκάλεσαν αμέσως την τουρκική αντίδραση, που στράφηκε κυρίως εναντίον των Ελλήνων του εσωτερικού της Μικράς Ασίας.Εκφραστής του τουρκικού εθνικισμού, που αναζωπυρώθηκε, αναδείχτηκε ο συνταγματάρχης Κεμάλ Ατατούρκ.Από τον Απρίλιο του 1919 αποφάσισε να αντισταθεί στις ταπεινωτικές για την Τουρκία ρυθμίσεις της Αντάντ (Αγγλία,Γαλλία,Ρωσία) και τον Ιούλιο του 1920 στο «Συνέδριο του Ερζερούμ»καθορίστηκε το πλαίσιο δράσης με σύνθημα: «Η Τουρκία για τους Τούρκους».

Ο Κεμάλ επιδόθηκε στην αναδιοργάνωση του στρατού με αρχηγείο στην Άγκυρα, και μετά την Συνθήκη των Σεβρών (Αύγουστος του 1920) άρχισε συστηματικά τον αγώνα εναντίον των Ελλήνων.

Η ελληνική κυβέρνηση, με σύμφωνη γνώμη των συμμάχων ,ενίσχυσε το στρατό της Μικράς Ασίας.Όταν όμως ο Βενιζέλος ζήτησε την έγκρισή τους για να αναλάβει πολεμική δράση εναντίον του κεμαλικού στρατού που βρισκόταν κοντά στη περιοχή που η διοίκησή της είχε ανατεθεί στην Ελλάδα, οι σύμμαχοι δήλωσαν ότι δεν θα εμπλακούν σε πολεμικές επιχειρήσεις και την ευθύνη για την ενέργεια αυτή θα την αναλάμβανε η Ελλάδα.

Ο ελληνικός στρατός προχώρησε ως τον Αύγουστο του 1920 πέρα από τη γραμμή που όριζε η Συνθήκη των Σεβρών και η γενίκευση της σύγκρουσης με τον Κεμάλ,που είχε ενισχύσει τη θέση του διπλωματικά και στρατιωτικά, ήταν αναπόφευκτη.Ο Κεμάλ είχε υπογράψει το Μάρτιο του 1920 συνθήκη φιλίας και συνεργασίας με τη νεαρή Σοβιετική Ένωση και συνθήκες ειρήνης και οικονομικής συνεργασίας με την Ιταλία και τη Γαλλία.

Αντίθετα στην Ελλάδα η πολιτική κρίση ήταν έντονη και ο ελληνικός λαός

ήταν χωρισμένος σε «φιλοβασιλικούς» και «Βενιζελικούς».Η δολοφονική απόπειρα εναντίον του Βενιζέλου στη Γαλλία, λίγο μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών είχε οξύνει τις αντιθέσεις.Ο θάνατος του βασιλιά Αλέξανδρου (Οκτώβριος 1920) έφερε στην επιφάνεια το δυναστικό πρόβλημα

και το Νοέμβριο ο Βενιζέλος ηττήθηκε στις εκλογές και έφυγε για το εξωτερικό. Η επιστροφή του βασιλιά Κωνσταντίνου στο θρόνο, ύστερα από δημοψήφισμα που διενεργήθηκε από τη νέα, φιλοβασιλική, κυβέρνηση, προκάλεσε τη διαμαρτυρία των δυνάμεων της Ανταντ, που χρησιμοποίησαν ως πρόσχημα την επάνοδο του Κωνσταντίνου, για να εγκαταλείψουν την Ελλάδα αβοήθητη στο μέτωπο.

Η νέα κυβέρνηση, παρά το γεγονός ότι στον προεκλογικό αγώνα είχε καταδικάσει την εξωτερική πολιτική του Βενιζέλου, συνέχισε τις επιχειρήσεις στη Μικρά Ασία. Ο ελληνικός στρατός προχώρησε από νίκη σε νίκη εναντίον του τουρκικού, που παρά την πεισματική αντίστασή του, υποχωρούσε. Το πρόβλημα του ανεφοδιασμού του στα βάθη της Μικράς Ασίας (οι Έλληνες είχαν πλησιάσει στην Αγκυρα) ήταν τεράστιο και η οικονομική εξάντληση της Ελλάδας, απομονωμένης χωρίς καμιά υποστήριξη από τους πρώην συμμάχους της, τραγική.

Οι ελληνικές δυνάμεις καθελώθηκαν στον ποταμό Σαγγάριο από το Σεπτέμβριο του 1921 ως τον Αύγουστο του 1922, όταν ο Κεμάλ εκμεταλλευόμενος την κυβερνητική παράλυση και την οικονομική αδυναμία της Ελλάδας εξαπολύει την τελική επίθεση στις 13/26 Αυγούστου στο Αφιόν Καραχισάρ. Ο στρατός του Κεμάλ κατάφερε να διασπάσει τις ελληνικές δυνάμεις και κατευθύνθηκε προς τη Σμύρνη. Ο ελληνικός στρατός, παρά την κοπώσή του, αντιστάθηκε με γενναιότητα στη θύελλα της τουρκικής στρατιάς, αναγκάστηκε όμως να συμπτυχθεί προς τα παράλια διωκόμενος συνεχώς.

Στις 27 Αυγούστου 1922 ο τουρκικός στρατός μπήκε στη Σμύρνη και τέσσερις μέρες αργότερα η ωραία Ιωνική πόλη πυρπολήθηκε. Ακολούθησαν φοβερές λεηλασίες και σφαγές αμάχων, που προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να επιβιβασθούν σε πλοία εγκαταλείποντας τον τόπο της συμφοράς. Όσοι δεν πρόλαβαν να φύγουν αιχμαλωτίστηκαν και οδηγήθηκαν σε στρατόπεδα στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας. Μεταξύ των θυμάτων ήταν και ο μητροπολίτης της Σμύρνης Χρυσόστομος, που βρήκε μαρτυρικό θάνατο.

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ!!!

ΑΙΤΙΑ:

1. Η κούραση του στρατού και η αναγκαστική οπισθοχώρηση.
2. Η μεταστροφή της αγγλικής πολιτικής:
 - Οι οικονομικοί κύκλοι του Λονδίνου αρχίζουν να υποστηρίζουν τον Κεμάλ για να διασφαλίσουν την παρουσία τους στην Τουρκία.
 - Η αγγλική κυβέρνηση θεωρητικά υποστηρίζει τις ελληνικές θέσεις, αλλά δεν προσφέρει καμία βοήθεια.

Η Μικρασιατική Καταστροφή αποτελεί τη μεγαλύτερη εθνική συμφορά στην ιστορία του νεότερου Ελληνισμού.Ο Μακρασιατικός Ελληνισμός δοκιμάστηκε σκληρά κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων.Εκατοντάδες χιλιάδες άμαχοι Έλληνες εξοντώθηκαν το καλοκαίρι του 1922 και μεγάλος αριθμός στρατιωτών και άοπλων σύρθηκαν σε στρατόπαιδα αιχμαλώτων.Χωριά και πόλεις με ακμαίο ελληνικό στοιχείο καταστράφηκαν και κύματα προσφύγων μέσα σε κλίμα αλλοφροσύνης εγκατέλειπαν τις πανάρχαιες εστίες του Ελληνισμού για να σωθούν στην Ελλάδα.Ο θρήνος για τις «χαμένες πατρίδες» απλώθηκε παντού.

Στο μεταξύ η κατάρρευση του μετώπου είχε οδηγήσει στην παραίτηση της κυβέρνησης του Πέτρου Προτοπαπαδάκη (28 Αυγούστου).Λίγες μέρες αργότερα, ενώ η νέα κυβέρνηση αδυνατούσε να αντιμετωπίσει την κατάσταση στο εσωτερικό, εκδηλώθηκε στρατιωτικό κίνημα στη Λέσβο και στη Χίο με επικεφαλής τους συνταγματάρχες Νικόλαο Πλαστήρα και Στυλιανό Γονατά και τον αντιπλοίαρχο Νικόλαο Φωκά(11 Σεπτεμβρίου).Όταν οι αρχηγοί του κινήματος και ο στρατός έφτασαν στο Λαύριο και στη συνέχεια στην Αθήνα, ο βασιλιάς Κωσταντίνος αναγκάστηκε να παραιτηθεί και έφυγε από την Ελλάδα, αφήνοντας στη θέση του τον γιό του Γεώργιο Β΄.

Έπειτα σχηματίστηκε νέα κυβέρνηση ύπο το Σωτήριο Κροκίδα.Στις 14 Σεπτεμβρίου συγκαλείται στρατοδικείο με πρόεδρο τον Αλέξανδρο Οθωναίο,οπου διατάχτηκε η σύλληψη των στρατιωτικών και των πολιτικών που θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για την καταστροφή.Υστερα απο ολιγοήμερη δίκη (31 Οκτωβρίου-15 Νοεμβρίου)καταδικάστηκαν σε θάνατο οι πολιτικοί Πέτρος Προτοπαπαδάκης, Δημήτριος Γούναρης, Νικόλαος Στρατός, Γεώργιος Μπαλτατζής, Νικόλαος Θεοτόκης και ο στρατηγός Γεώργιος Χατζηανέστης και εκτελέστηκαν λίγες ώρες μετά την απόφαση του Έκτακτου Στρατοδικείου.Η εκτέλεσή τους ,που ο Βενιζέλος από το Παρίσι που βρισκόταν ,προσπάθησε με τηλεγράφημά του να ματαιώσει, προκάλεσε αντίδραση στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΗΣ

Στο μεταξύ η Επαναστατική κυβέρνηση κατόρθωσε να ανασυγκροτήσει τη Στρατιά του Έβρου και ανέθεσε στο Βενιζέλο τις διαπραγματεύσεις για τη συνολόγηση συνθήκης ειρήνης.Με την ανακωχή των Μουδανιών(11 Οκτωβρίου 1922) ο πόλεμος είχε και τυπικά τερματιστεί, και στις 24 Ιουλίου 1923 υπογράφηκε στην ελβετική πόλη Λωζάνη η συνθήκη ειρήνης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.Με τη συνθήκη αυτή περιερχόταν οριστικά στην Τουρκία η Ανατολική Θράκη και σύνορο ορίστηκε ο ποταμός Έβρος.Επίσης στην Τουρκία παραχωρούνταν και τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος.Η Ελλάδα εγκατέλειπε τη Μικρά Ασία με τον Πόντο.Αποφασίστηκε επίσης η ανταλλαγή των πληθυσμών, που ήταν υποχρεωτική για τους Έλληνες που ζούσαν στην Τουρκία και για τους Τούρκους που ζούσαν στην Ελλάδα.Εξαιρέθηκαν οι Έλληνες μόνιμοι κάτοικοι της

Κωνσταντινούπολης(125 χιλιάδες τότε)και οι Μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης(118 χιλιάδες τότε).

Με την ανταλλαγή των πληθυσμών, οι Έλληνες που συνολικά ήρθαν στην Ελλάδα, μαζί με τους πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής, έφτασαν στο 1.500.000.Οι περισσότεροι(745 χιλιάδες) εγκαταστάθηκαν στη Βόρειο Ελλάδα και οι υπόλοιποι στα νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη.Παρά τις τρομερές δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι ίδιοι και παρά τα προβλήματα που δημιουργούσε η στέγασή τους, η ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία υπήρξε τελικά τονωτική για την οικονομία του κράτους και ειδικά το εμπόριο και η βιομηχανία.Αραιοκατοικημένες ή άγονες περιοχές, ιδίως στη Βόρειο Ελλάδα, μεταβλήθηκαν με την εργασία τους:καλλιεργήθηκαν εκτάσεις,ιδρύθηκαν βιοτεχνίες,αναπτύχθηκαν εμπορικές επιχειρήσεις.Οι πρώτοι πρόχειροι προσφυγικοί συνοικισμοί εξελίχθηκαν,με την πάροδο του χρόνου,σε πόλεις και ενίσχυση του ελληνικού πληθυσμού με ένα τμήμα του,από τα πιο ζωντανά, επηρέασε τις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις στον ελλαδικό χώρο.